24 üncü Sene Cumartesi 14 Şubat 1931 No.—2391

Karagöz

Abone: Türkiye için seneliği 3 liradır Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri Orhan Seyfi
Müessisi Ali Fuat Bey merhum

İdarehanesi: İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususî daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar Nushası 3 Kuruş

Avrupa ittihadı konferansına çagırıldık!

Hacıyvat — Karagözüm Tevfik Rüştü Beye bak, konferansa ne kıyafetle gidiyor!
Karagöz — Ne sandın ya Hacıyvat, Avrupalılar bizi elâ gözlerimiz için değil silâhlı ve kuvvetli olduğumuz için çağırıyorlar. Dünya siyasetine uygun kıyafet işte budur!

Yeni tevkifler

Balıkesir'de 14 kişi tevkif edildi, bunların içinde eski meb'us Vehbi Beyle İstiklâl gazetesi sahibi de vardır.

Firarî ne oldu?

İdam firarisi Hüseyini arayan müfrezeler geri döndü. Hüseyinin Gediz nehrine kadar gittiği ve nehri yüzerek geçmeğe çalıştığı anlaşıldı, Firarînin boğulmuş olmasına ihtimal veriliyor, bir bakıma göre ecnebî adalardan birine kaçmış olmasıda söyleniyor.

Dünya Güzelleri!

1931 Güzellik kraliçeleri 5 inci sayfamızda

Hacıyvat — Bu sene hükûmetimiz tasarrufa çok ehemmiyet veriyor, birçok vekâletlerin masrafları kısıldı.

Karagöz — Namerde muhtaç olmadan işimizi görebilmemiz için başka çare varmı?

H — Bazı havadisler duyuluyor, meselâ meb'us tahsisatı 350 ye inecekmiş!

K — Oyle bir lâf var amma; doğru mu, yanlış mı belli değil, Meclisin vereceği karara bağlı!

H — Memur maaşından yüzde 30 kesilecekmiş, deniyor.

K — doğru olmasa gerek.

H — Neden?

K — Memur maaşının neresi kesilir yahu? Belki maaşın yekûnu bütçede ağır basıyor, fakat memurlarımızın aldığı maaş ancak karınlarını doyurabilecek kadar bir paradır. Tasarruf memur maaşından değil, miktarından yapmalı. Yeniden memur almamalı. Böylelikle hem maaş yekûnu, hem de memur miktarı azalır!

Ramazan manileri

Ramazan geldi gidiyor,
Bizleri mahzun ediyor,
Çoluk çocuk kostüm ister...
Bacı bana yok mu diyor!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

❁ ❁ ❁

Kar yağıyor lâpa lâpa,
Oturtacak bizi şapa,
Ay sonuna geldi bayram...
Şu masrafı açma kapa!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

❁ ❁ ❁

Bayramı da göreceğiz,
Muratlara ereceğiz,
Bu yıl gene fitremizi
Tayyareye vereceğiz!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

Eski tekkeler satılacak

Muhasebei hususiyeye devrolan tekkelerden on tanesi mektep yapılacak, diğerleri satılacaktır. Ekserisi köhne, ahşap binalar olan bu yerlerin büsbütün harap olup yıkılmasından ise böyle satılıp toplanacak para ile mektep yapmak vatan yavrularını okutmak elbette daha hayırlıdır.

ZEKÂT VE FİTRENİZİ
TAYYARE CEMİYETİNE
VERİNİZ

O her sene gelir!

Vakitle bektaşinin biri gizli oruç yermiş, Bir gün sıcaktan bunalmış bir çeşmenin yanına yanaşmış elini çeşmenin musluğuna dayayarak lıkır lıkır su içerken etrafına mütaassıp güruhu toplanmışlar. Dede suya kandıktan sonra başını kaldırıp bunlara bakınca hep bir ağızdan sormuşlar:

— Ayıp yahu demişler şu saçından sakalından utanmadan mübarek ramazanda oruç yiyiyorsun ha!

Bektaşi kendine mahsus hazır cevaplığile bunlara:

— Aldırmayın erenler demiş ramazan her sene gelir, dede bir kere gelir!

Yol vergisi

Nafia vekâleti her sene alınan yol vergilerinin tadilini düşünüyor. Sonra zenginle fakirden aynı miktarda vergi alınması doğru görülmüyor. Zenginlerden daha fazla, fakirlerden daha az alınması muvafık olacağı esası kabul edilmiştir.

Hele düşünsünler de neticeyi sonra gene yazarız.

Karagözün tefrikası No. 9

(Her hakkı mahfuzdur)

Tahir

Zühre! artık gidiyorum,
Hakkını helâl et bana!
Sana veda ediyorum!
Hakkını helâl et bana!

❁

Bahtıma küskünüm, küskün:
Biz ayrılıyoruz bu gün!
Ettiler Mardin'e sürgün:
Hakkını helâl et bana!...

❁

Mezarım olur şu dağlar,
Bu haberi verir rüzgâr!
Gidip de hiç dönmemek var,
Hakkını helâl et bana!...

Muhafız başı bu kadar görüşmeyi kâfi gördü. Tahir'e:

— Haydi, evlâdım; dedi, gidelim! Bunu ben Padişahtan gizli yaptım, sonra beni de cellât da teslim eder!..

Bunun üzerine çaresiz yola koyuldular. Zühre köşkün penceresinde saçını yoluyor, köy kızları hıçkırıyorlardı.

En katı yürekleri bile merhamete getiren bu vedalaşma, bir dakika daha devam etseydi, acısından dağlar taşlar bile dile gelecekti.

Mardine giden yolun dönemecinde Zühre'nin şu feryadı sürgün âşıkın kulağına aksetti:

Zühre

Sevdiğini öksüz etme:
Sensiz nasıl yaşarım ben?
Gitme, Tahir'ciğim! gitme:
Sensiz nasıl yaşarım ben?

❁

Sen yokken kara bağlarım,
Yüreciğimi dağlarım,

Avrupa güzeli

Beyazın adı var, esmerin tadı var! diye bir lâf vardırya, galiba git gide beyazın adı sanı da ortadan kalkacak, Zamanımızda rağbet esmere. Şimdi beyazlık âdeta kusur sayılıyor, Beyazlar yazın güneşte yanıp, kışın esmer renkli pudralar sürüp beyazlıklarını örtmeğe çalışıyorlar. Bana sorarsanız ben esmerden pek hoşlanırım amma sarışına da bayılırım. Yüzü güneş gibi pırı pırıl yanan bir sarışın kız nasıl sevilmez yahu! Fakat ne diyeceksiniz, moda şimdi öyle!

Avrupa güzellik kraliçeliği müsabakasına giren güzellerin ekserisi esmermiş. Avrupa kraliçeliğini kazanan Fransız güzeli de esmer. Vakıa esmerin şirini çok şirin olur. Hele bu bir Fransız olursa! her milletin kendine mahsus güzellikleri vardır, Almanlarda boy bos, İspanyol'larda kaş göz, Fransızlarda şirinlik başta gelir, kim bilir bu sene Avrupa güzelliğini kazanan Fransız dilberi ne şeker şey olacak!

Üç seneden beri Avrupa'da da müsabaka yapılıyor. Birinci senede birinciliği bir Macar güzeli kazandı, geçen sene Yunan Güzeli birinci oldu, bu sene de Fransız güzeli seçildi Bakalım, gelecek sene kim olacak!

Erazi vergisi

Erazi kanunu tadil ediliyor. Yeni kanun meclise geldi, encümende tetkik ediliyor. Bu kanundaki muhim maddeler şunlardır: Ekilebilecek eraziden kıymetinin binde onu nisbetinde vergi alınacak. Yeniden yapılacak bağlarla meyvalıklardan 5 sene, zeytinliklerden 10 sene, ormanlardan 20 sene, ziraate elverişli hale getirilecek boş eraziden 3 sene, hükûmetçe iskân edilen muhacirlere verilen eraziden keza 3 sene vergi alınmıyacaktır.

Ha bereket

Bu sene fındıklarımıza çok rağbet var. Piyasada fındık fiyatları yükselmiş. Fındıklarımız meşhur İspanya fındıklarından daha güzeldir. Bu sene en fazla Almanya fındık çekiyor. Ha bereket!

Kara kış

Anadolunun her tarafında kış şiddetlendi. Denizli'de, Eğirdir'de yarım arşın kar varmış. Uluborlu taraflarına da fazla miktarda kar yağmıştır. Kış şimdi de İstanbul'a geçti. Odunsuz, kömürnüz fakirlerin hak yardımcısı olsun!

Esnaf ve cemiyetler

Cümhuriyet Halk fırkasında esnaf işleri tetkik olunuyor. Bu çok hayırlı bir iştir. Şimdiye kadar bu cemiyetler esnafı memnun edemediler. İşleri sade aidat toplamaktan ibaret kaldı. Halbuki bunların nizamnamelerinde neler yok, neler! Bunlarıokuyan esnaf bu cemiyetlere gönüllü yazılır: Fakat cemiyet teşekkül edince iş değişiyor. Bir çokları esnafa sahip çıkmıyorlar. Onların dertlerini dinlemiyorlar, esnafı memnun etmek ve bu cemiyetlere seve seve girmelerini temin eylemek için cemiyetlerin esnafa faydaları dokunmalıdır. İşin can noktası burasıdır!

Vah zavallılar!

Trabzon'da Divranoz yolu üzerinde Bayran köprüsü üstünde bir çocukla bir gencin karşısına azılı bir kurt çıkmış ve her ikisini de parçalamış. Kış günü yola sopasız silâhsız çıkmamalı!

Dert bulundu amma

Şehir meclisinin sıhhiye encümeni süt işlerini karıştırmış. Şehirde temiz su ve süt bulunmadığını ve ciddî tedbir alınmasını istemiş.

Demek ki şehir meclisi artık bu işi anladı. Haydi buna geç oldu amma temiz oldu diyelim. Fakat encümen bu mes'eleyi sade rapor halinde yazar ve lâfla geçerse gene bir şey çıkmaz. Bu işin çaresi nedir, ne gibi tedbir yapılmak lâzım geliyor? İşte bunu bulmalıdır, marifet budur.

Kederim bitmez, ağlarım,
Sensiz nasıl yaşarım ben!

Bana melûl melûl baktın,
Kalbimi ateşe yaktın!
Beni kimlere bıraktın,
Sensiz nasıl yaşarım ben?..

Tahir; dere, tepe, düz; gece, gündüz gidip yedinci akşam Mardin'e ulaştı.

Muhafızlar onu Mardin kalesinin zindancılarına teslim ettiler. Zindancı merhametsiz bir adamdı, bahtı kara âşıkı her tarafından sular damlayan rütubetli bir taş odaya kilitledi. Fakat ertesi günü "Bu bir âşıktır. Sevda kuvveti ile belki kapıyı kırıp kaçar!„ diyerek geldi, Tahir'in ayağını, ağır zincirlerle, duvara bağladı.

Artık bütün işkencesile, zindan hayatı başlamıştı. Küçücük bir pencereden güneşin ziyası ancak bir saat kadar odaya girebiliyordu.

Zindancı her sabah geliyor, açlıktan ölmemesi için, ancak bir testi su, bir somun ekmek bırakıyordu.

Ölmeden mezara gömülen Tahir; bu zindanın içinde, eli, ayağı, bağlı bir sene yattı.

Eskiden ona bakanlar:

— Bu yiğit yaman bir pehlivan olacak!..

Derlerdi. Vücudu o kadar güçlü kuvvetli idi. Ne çare ki bu bir sene içinde gerek zindanın rütubeti, gerek Zührenin hasreti onu iğne ipliğe döndürmüştü.

Bir sabah zindancı ona su ve ekmek getirdiği zaman, Tahir şöyle yalvardı:

— Ağam! bir yıldır bu ağır zincirleri taşımaktan ne bileklerimde, ne de ayaklarımda derman kalmadı.

Tahir'in geceli gündüzlü bir yıl göz yaşı dökmesi bu taş yürekli adamı merhamete getirmişti:

— Ne istiyorsun?...

Dedi. Tahir de:

— Ayaklarımın zincirleri dursun, fakat bileklerimdekileri çıkar. Burada biraz saz çalıp gönlümü eğlendireyim!

Dedi. Zındancı bu ricayı kabul edip âşıkın ellerinden prangaları çözdü. Sazını getirip:

— Öyle ise bana bir türkü söyle de, dinleyeyim! dedi. Tahir, nice aylardanberi bağlı duran ellerini ovuşturarak sazı eline aldı, bakalım ne söyledi:

— Bitmedi —

MEMLEKET HABERLERİ

İlk Mektep Yavruları

Muallimlerile beraber tatbikata giden ilk mektep yavruları

Türk Muallimleri

Akalliyet mekteplerinin Türk muallimleri kongrasındaki muallim hanım ev beyler

Berberler Cemiyeti İntihabı

Yeni idare hey'etini intihap eden berberler cemiyeti azaları intihap sandığı başında

Cana Kıyanlar

Geçen gece Fatih'te Osman efendiyi vuran katil Hakkı

Dilenci Ana

Bu dilenci kadın şu masum yavruyu dilendirmek suretile para kazanıyor, ne ayıp şey!

Çalışkan Müvezzilerimiz

Eskişehirde (Karagöz)ü en çok dağıtan çalışkan müvezziimiz Ali efendi

Hediyelerimiz

41 : 133 : Çorap — Merkez postahanesi pul kişe memuru Hakkı bey

42 : 124 : Çay — Galatal ülecihendek numara 69 Bernar Şipilman efendi

43 : 149 : Tarak — Divanyolu numara 18 dükkândı berber Kadri efendi

44 : 308 : Mendil — Ortaköy İnönü yatı mektebi son sınıf talebesinden numara 146 Malik efendi

45 : 345 : Ayna — Istanbul çarşı içinde örücüler numara 72 Serdar zadeyanında Hüseyin efendi

46 : 367 : Havlu — Tophane Boğazkesen eskici Murat ef.

47 : 1 : Saat — Beyazit soğan ağa mahallesi Fevzi bey haremi Handan H.

48 : 86 : Kolonya — Haydar paşa şimendifer deposunda memur nusret hanım

49 : 47 : Krem — Taksim Oryantal kumpanyasında Abbas bey

50 : 216 : Çay — Sihhat müdriyetinde odacı İsnail ef.

— Bitmedi —

Çocuklarınıza en münasip hediye

İşBankası Kumbaralarıdır.

Müsabaka kuponu

№ 8

1931 Güzellik Kraliçeleri

Yunan Güzeli: Kriseis Rodi (18 yaşında)

Belçika Güzeli: Netta Düşato (20 yaşında)

Fransa Güzeli: Jan Jüilla (20 yaşında)

İspanyol Güzeli: Enşina Karremo (18 yaşında)

Alman Güzeli: Ingrih Rihard (20 yaşında)

Macar Güzeli: Tasnadi - Fakele (19 yaşında)

Avusturya Güzeli: Herta von Henyens (20 yaşında)

Türk Güzeli: Naşide Saffet H. (20 yaşında)

İtalyan Güzeli: Kalodia Noretti (18 yaşında)

Hollanda Güzeli: Mari Leliveld (18 yaşında)

Romanya Güzeli: Tanzi Vizoreani (21 yaşında)

Danimarka Güzeli: İnga Arvad (19 yaşında)

Rus Güzeli: Marina Çalyapin (18 yaşında)

İngiliz Güzeli: Betti Mason (23 yaşında)

Estonya Güzeli: Lili Silberg (24 yaşında)

Yugoslav Güzeli: Katika Urban (19 yaşında)

Şikâyetler

Alış veriş

Ticaretle meşgul bir kariimiz bize gönderdiği bir mektupta diyor ki:

— Ahzu itayı çeviren mal satmak ve parasını derhal almaktır. Halbuki alacağımız olan bir zata müracaat ettin mi işte mahkeme, diyor. Git dava et.

Alış verişe tesir eden ve kesatlık getiren sebeplerden birincisi budur. Herkes alacağından emin olursa işler tıkır tıkır yürür.

Karagöz — Hükûmet icra ve iflâs kanunlarını tetkik ediyor. Bu kanunları ihtiyacata daha uygun bir hale getirecek. Ve halkı memnun edecek bir şekle sokacaktır.

Sıhhi Nasihatler

Vazan: Doktor hafız Cemal

52 — Çok işret edenlerde hasıl olan ademi iktidar içkiden bütün bütün vaz geçerlerse bir müddet sonra zail olmaya başlar.

53 — Tımarhanelerin en çok müşterileri firengililer, içki kullananlar, suiistimalde bulunanlardır.

54 — Vücudunuzun her hangi bir uzvunda hastalık husule gelirse derhal tedavi ettiriniz. Çünkü tedavisiz kalan uzvun hastalığı diğer bir uzva geçer. Meselâ böbrek hastalığı bakılmazsa nihayet kalp hastalığı yapar. (Kanlı basur = dizanteri) hastalığı ciğerleri sarar.

56 — Vücudumuzun her hangi bir yerine giren hastalık tohumları yani mikroplar bedenimizi kuvvetsiz bulurlarsa kana karışarak en sevdikleri azayı son sür'atle koşarak işgal ederler ve az zamanda yüz binlerce yavru yaparak vücudumuzun mühim azalarında müstemlekeler teşkil ederler ve zehir kusarak ateş saçarlar.

56 Öksürerek ağızdan kan gelirse çok ehemmiyet vermeli. Çok defa verem hastalığının başlangıcı olur. Ve yahut verem olmuş insanın akciğerlerinden kan gelir.

Karilerimize!

Bu gün müsabaka kuponları hitam buluyor. 21 Şubat 1931 Cumartesi günü akşamına kadar kuponlar teptil edilecektir.

Taşra karilerimiz müsabakaya iştirak edebilmek için mütebaki kuponlarını da göndersinler.

İngiliz Hafiye Teşkilâtında Çalışmış

Bir Casus Kadının Hatıraları

Burada okuyacağınız şeyler uydurma değildir, tamamen doğrudur

Karagözün Tefrikası No. 18

Yalancıktan şaşalamış gibi göründüm. Lena kıpkırmızı olmuştu. Ben de sevinçten tirtir titriyordum. Artık Lena elime düşmüştü. Ufacık bir hareketimle üzerine kurduğum kapana tutulacaktı.

Enver Paşa genç Türklerden müteşekkil olan muhalif partinin başında bulunuyordu.

Lena Darboy Enver Paşa ile Alman'ya arasında vasıta idi.

Lena doğrudan doğruya Kayser'in adamı idi. Kayser talimatını onun vasıtasile veriyor, Türkiye'de olup bitenlerden onun vasıtasile haberdar oluyordu.

İttihatçılar Türkiye'ye Balkan'lardaki eski mevkiini kazandırmak emelini besledikleri için mağlup olmaz addettikleri Almanya ile el birliği etmek istiyorlardı.

Lena bana iki defa birçok gümüş mecidiyeler göstermiş, sonra bunları gözümün önünde çelik bir kasaya kitlemişti.

Ben ilk önce bunu aşıkından aldığı tahsisat zannettim. Fakat sonra, safderunane bir tavurla üstüste sorduğum suvaller neticesinde bu parayı hizmetine mukabil doktor Bodkeden aldığı ikramiye olduğunu anladım.

Doktor Bodke çok tehlikeli bir adamdı. Miralay Briç bana bilhassa kendisinden bahsetmişti. Balkan'larda Alman casus teşkilâtını kuran ve idare eden o idi.

Kendisi şimdi İstanbul'da idi. Lena Darboy'un doktor Bodke elinde alet olduğunu anlayınca doğru Avrupa oteline gidip, amirimle aramızda kararlaştırdığımız veçhile, ismimi deftere kaydettirdim.

Otelin salonunda oturmuş vakit geçirmek için gazeteleri karıştırıyordum. Aradan yarım saat geçmedi, bir telgraf getirdiler:

"Madam Garden çok hastadır. Kendisini tedavi için uğrayabilir misiniz?"

Mes'ele aşikârdı. Garden İngiliz'ce "bahçe" manasına gelir. Amirim beni gece yarısı mahut behçeye davet ediyordu.

Amirim beni görünce hararetli bir tavurla bana doğru geldi:

— Kaybedilecek zamanımız yok dedi. Lenanın Enver paşa ile hangi gün hangi saatte görüşeceğini iyice biliyor musunuz?

— Bu akşam saat birde dedim. Lena arka kapıdan giriyor.

— Bu gece neler görüştüklerini behemehal anlamalıyız.

Bu sözleri söylerken bahçeden eve girdi. Orada gizli bir elektrik düğmesine bastı.

Hiç gürültü etmeden içeri birçok kimseler girdi. Bunların ekserisi Ermeni'lerdi. Her kese yapacağı vazife anlatıldı. Mes'ele basitti. Lenanın otomobille gelmesini bekliyecektik. Lena içeri girince birdenbire şoförle uşağı tutup yerlerine kendi adamlarımızı koyacaktık. Lena gelince bu değişikliğin farkında olmadan otomobile binecekti. Artık ondan sonra bizim elimizde demekti.

Oraya vardığımız zaman saat iki olmuştu. Adamlarımızdan biri gidip bir dolaştı.

— Kadın içeri girmiş dedi.

Şoförle uşak Lenanın otomobilinde uyukluyorlardı. Ben otomobilde idim. Onun bermutat maskesi yüzünda idi.

Yanımızda şoför ve uşak kıyafetinde iki adam daha vardı. Amirim:

— Haydi dedi, iş başına!

İki kişi usul usul otomobile sokuldular. Sonra ansızın şoförle uşağın üstüne atıldılar. Adamlar neye uğradıklarını anlamadılar, karşı durmağa vakit bile bulamadılar. İki dakika sonra Lenanın şoförü ile uşağı ağız ve elleri bağlı olduğu halde bizim otomobile nakledilmiş bulunuyordu. Amirim:

— Ben öteki otomobilin içine gizleneceğim.. Siz beni burada bekleyiniz. Geçerken sizi alırız! dedi.

Ben bir kapının önünü siper alarak durdum. Başımı uzatınca olan biteni görebiliyordum.

Çok geçmedi. Küçük bir kapı açıldı. Geniş bir mantoya sarınmış, yüzü kalın tüllerle örtülü bir kadın dışarı çıktı. İş olup bitmişti!..

Otomobil önümde durduğu zaman derhal atladım. Fakat içeri girer girmez derhal bir çığlık kopardım. Lena baygın bir halde hareketsiz yatıyordu. Amirimin yüzüne endişe ile baktım.

Sakın ölmüş olmasın!..

O, omuzlarını silkti:

— Bitmedi —

İNGİLİZ CASUSU ISTANBULDA!

HASRET KAVUŞTURAN

§ Adana merkez hastahanesi karşısında kahveci Hasan imzasile:

— Evvelce Adana'da tiyatrocu İsmail Hakkı beyin kumpanyasında çalışan cazbant Alasunya muhacirlerinden Ramuş oğlu Faik altı senedenberi gaiptir.

§ Kırşehir'de maliye odacısı Recep Kemal imzasile:

— On dördüncü viran şehir hudut taburunun dördüncü bölüğünde Hasan Hüseyin oğlu Mustafadan beş aydanberi haber alamıyorum.

§ Elaziz'de Perçiniç karyesinden Mustafa efendi oğlu İbrahim Hakkı imzasile:

— Amerika'nın Boston şehrine giden Elaziz'in Hırkınık karyesinden Ahmet efendi Mehmet Aliden yirmi senedenberi haber alamıyorum.

§ Kadıköyün'de pazar yolunda Ali Sinan zade bozacı Şefik imzasile:

— Yoguslavya'nın Pezren kazasında Piluputruk karyesinden amucam muzika zabitlerinden mütekait ve elyevm gümrük memurlarından bulunan Yusuf Sabri efendiyi arıyorum.

NELER OLUYOR?

Alplerde köpek kızak çekiyor!

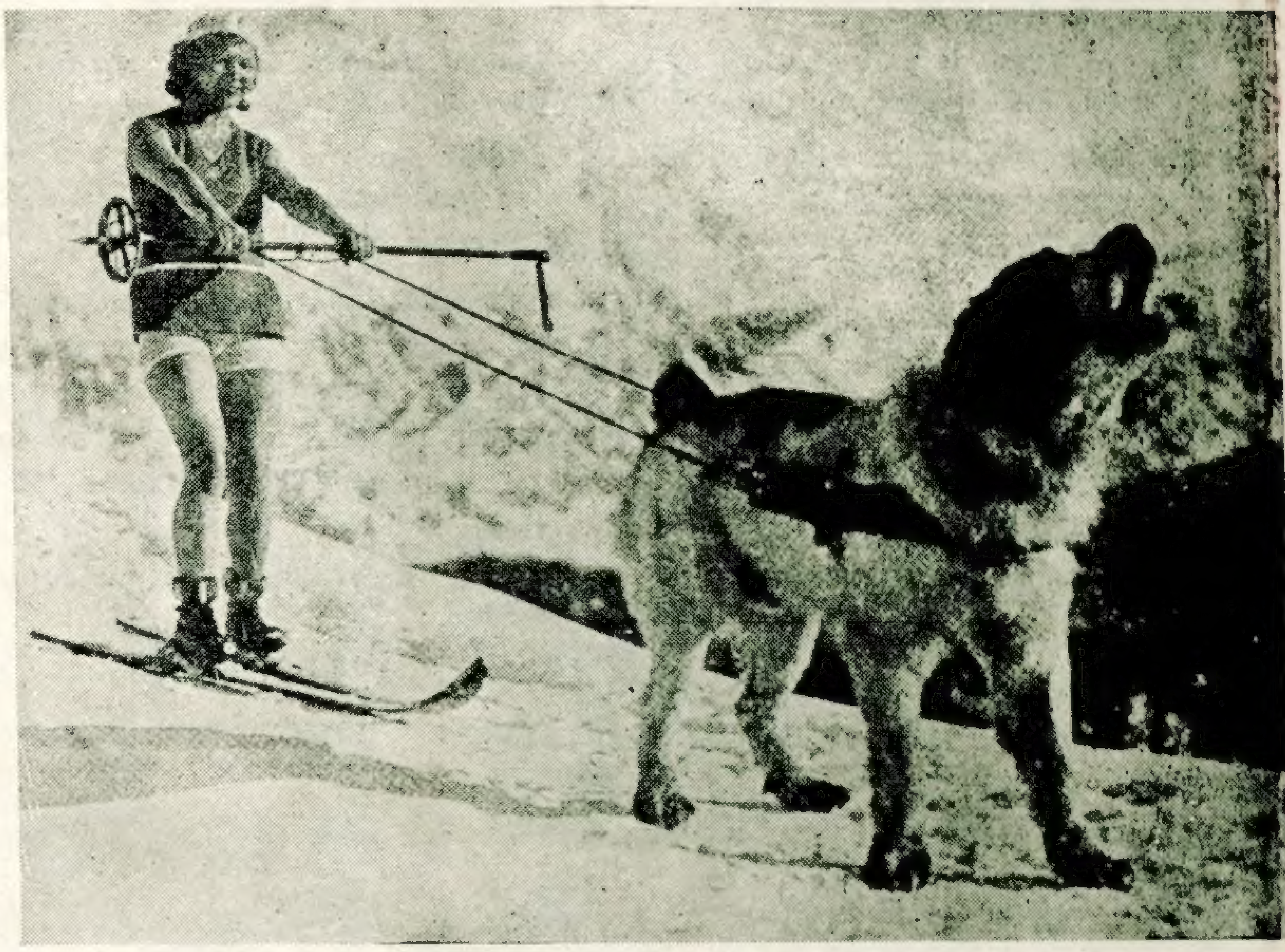

Alp Dağlarında sinema yıldızlarından Lia Nara kızağına bir Sen-Bernar köpeği koşmuş, spor yapıyor. Şimdi kış sporlarının en civcivli mevsimindeyiz.

BİLGİ DAĞARCIĞI

Hipokrat

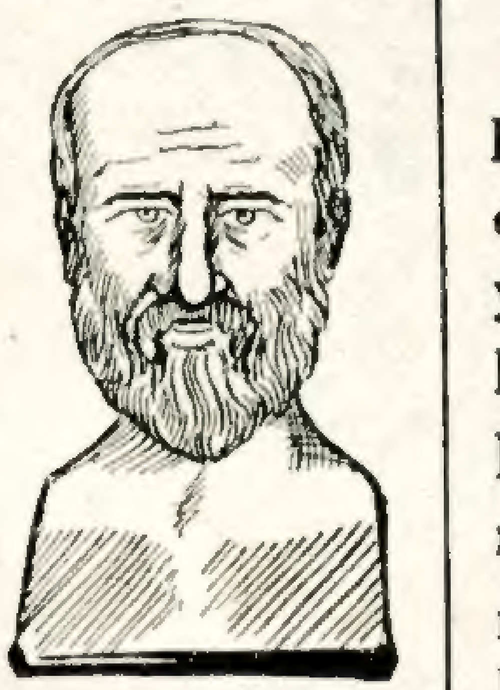

Eski devrin en büyük doktoru olan Hipokrat, Milâdı İsadan dört buçuk asır evvel İstanköy'de doğmuştur. Hipokrat zamanına kadar doktorluk üstattan şakirde kalır ve ekseriya papazlara münhasır kalırdı. Hipokrat ilk defa olarak hekimliği bir fen şeklinde okutmuş ve doktorluğa dair birçok eserler vücuda getirmiştir.

Atina'da veba çıktığı zaman Hipokrat'ın çok yararlığı dokunmuş ve bu hizmetine karşılık kendisine ikramiye verilmiştir. Bu sırada İran hükümdarı Ardşir kendisini bir çok parlak vaitlerle İrana çağırmışsa da Hipokrat memleketinden ayrılmak vatanını hizmetinden mahrum bırakmak istemedeği için teklifi kabul etmemiştir. Hipokrat bir rivayete göre 80, bir rivayete göre de 100 yaşında ölmüştür. Eserlerinin hepsi Arapçaya tercüme edilmiştir. Hipokrat hekimliğin piridir.

Deli Petro

Rusya Çarı Deli Petro 1672 de doğmuştur. Rusyada yaptığı ıslâhatla meşhurdur Kendisi iptida Avrupaya gitmeği münasip görmüş, bir Floransalı ile beraber Felemenğe gitmiş, orada ismini değiştirmiş, âdi bir amele kıyafetinde gemi tezgâhlarında çalışmıştır. Oradan İngiltere'ye geçmiş, yanına bazı mütehassıslar alıp memleketine dönmüştur. İsveç kıralı İkinci Şarl'ı mağlûp edip Baltık eyaletini zaptetmesi üzerine Şarl Türkiye'ye kaçmıştır. Bunun üzerine Petro Türkiye ile harbe tutuşmuş ise de mağlûp olmuştur, fakat karısı Katerina her nasılsa bizim kumandanımız olan Baltacı Mehmet Paşayı kandırıp kendi lehlerinde bir sulh aktine muvaffak olmuştur. Deli Petro zamanına kadar Rusya'da sakal uzatırlardı. Petro herkese sakalını zorla traş ettirmiştir. 1725 de ölmüştür. Yerine karısı Birinci Katerina geçmiştir.

HALK SÜTUNU

§ Çeşme'de bakkal Sakız'lı Bekir Sıtkı efendi vasıtasile Ali Galip efendiye:

— Yeni yazı ile yazılmış mektup, senet, istida nümunelerini havi bir kitap henüz daha intişar etmemiştir. Eski yazılarla vardır. Posta ücretile beraber bir liraya tedarik edebilirsin.

§ Ilgaz'da karilerimizden Şevket Doğan beye:

— Askerliğin bir kanunu vardır. Her fert muayyen bir yaşta askere çağırılır. Evvelce müracaat edersen almazlar. Senin de zamanın gelince askere gider. Sonra küçük zabitliğe geçersin.

§ Kayseri'de Keçi kapı hacı Mansur ilk mektebi son sınıf talebesinden 27 numaralı saffet ef. ye.

— Ameli hayat mektepleri maarif idaresinde değildir. İdarei hususiyenindir. Bu mektepler ücretlidir. Meccanen pek az talebe alıyorlar. Sizin buraya meccanen girmeniz çok müşküldür. Meccanî olarak senayi, küçük zabit mekteplerile askeri liseler vardır. Bu mektepler ilk mektep mezunlarını imtihanla vemeccani olarak alırlar. Elbise ve saire de verirler.

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü

Karagözün tefrikası No. 8

— Hayır, dedi, hayır arkadaşlar, biz ölmiyeceğiz. Büyük rütbeli zabitlerin keyiflerine ve tecrübelerine kurban gitmiyeceğiz.

Önümüzdeki yol ölüm yolu değil mi? Eğer tamamen bana tabi olursanız bu yolu ben size hayat yolu.. Yaşama yolu yapacagım..

Moskof neferlerinden biri yaşlı gözlerini kaldırdı. Bütün arkadaşlarının hislerine tercüman olduğu belli titirek bir sesle:

— Zabit efendi.. Dedi. Bizi ölümden kurtaracak adamın ölünceye kadar kölesi olacağız.. Ne dersen emrine hazırız.. Fakat bu hiç kabil mi?...

— 11 —

18 rakkamlı tepe

18 rakkamlı tepenin güneşin hararetinden çatlamış balçık toprağı üzerine dikilen bir sırık...

Bu sırık, harp meydanına kurbanlık koyun gibi sevkedilen Romanya'lı ve Moskof askerlerinin topunu birden ödünü ağzına getiren bir sırıktı. Çünkü Pilevne'ye hücum işareti olan kırmızı bayrak bu sırığa çekilecekti.

Romanya erkânı harbiyesi, büyük ümitlerle bağlandığı büyük taaruzun ilk işareti olan emri verdi.

Kızıl bayrak... Balçık çamurunun çatlak toprağına saplanmış sırığına bir Romanyalı nefer eli ile çekildi. Bu neferin, bu kırmızı işareti verirken kaç insanı, ölüme yolladığının farkında imiş gibi eli tiriredi. İlk hücumu Ferit Bey müfrezesi yapacaktı... Kızıl işareti gördüler.

Kahraman Türk zabiti, biraz evvelki sözlerini hatırlatır gibi maiyetini teşkil eden moskoflara şu emri verdi:

— Haydi arkadaşlar.. Demin söylediğim gibi ileri... Arkadan bize kızıl bayrakla ölüm yolunu gösteriyorlar.. Fakat ben sizi bu ölüm yolundan hayata, yaşamağa götüreceğim.

Gözünüzün önüne bir harp meydanına gittiğiniz ve bu meydana adeta eli kolu bağlı sevkedilmiş insanları düşününüz. Hepsi de ölümden korkuyor ve yaşamak istiyor.

Bu insanlara herhangi bir kuvvet:

— Haydi ölüme... ölmeğe..!

Emrini verirken başka biri çıkar da:

— Sizi ölümden ben kurtaracağım!..

Pilevne'de Türk gönüllü efradı

Derse buna karşı kim itaat etmez, kim boyun bükmez?..

Yirmi beş kişi... Ferit Beyin emri altında ilk müfreze hücumunu yapacak olan yirmi beş Moskof neferi, zabitlerine itimaden silâhlarını omuzlayıp harp meydanına açıldılar.

Bütün gözler Romanya erkânı harbiyesinin dürbünlerinden, umumî hücumu yapacak kuvayı asliyenin zabit ve neferlerine varıncaya kadar herkesi bu ilk müfrezenin, Ferit Bey müfrezesinin alacağı neticeye dikilmişti.

Acaba Türk'leri gafil avlayabilecekler mi idi?..

— 12 —

Yere yat!.

Ferit Bey, müfrezesinin ortasında ilerliyordu. Harp usulünce dağnık vaziyette yürümek lâzımdı. Fakat Ferit Bey, müfrezenin bütün mes'uliyetini deruhte etmiş bir zabit sıfatile büsbütün aykırı bir emir vermişti:

— Dağnık değil toplu yürüyün. Hayat ve kurtuluş benim etrafıma toplanmaktadır..

Demişti..

Bu esrarengiz sözlerin mahiyetini bilmiyen Moskoflar her ne olursa olsun gözü bağlı atıldıkları bu ölüm yolunda yegâne kurtuluş çaresini zabitlerinin kumandasında itaatte bulmuşlardı.

Bu saatte, bu nazik ölmek ve yaşamak saatinde bu herifler kumandasına tabi oldukları adamın üstündeki üniformaya rağmen bir Moskof değil, bir Türk zabiti olduğunu bilselerdi gene böyle kör körüne itaat ederler mi idi?

Bu suale cevap vermek biraz güçtür.

Belki daha fazla itimat ederlerdi, Çünkü Türk kalesine hücuma gidiyorlardı ve bir Türk zabiti onlara (sizi kurtaracağım) demişti.

Belki de daha fazla korkarlardı. Çünkü Türk zabiti onları Türk kurşunlarına karşı götürüyordu.

Fakat hiç biri hakikati bilmiyordu.

Ve bilmediği içindir ki kör körüne itaat ediyorlardı.

* * *

Harp sahasının ortasına gelmişlerdi. Türk kalesi ile Romanya karargâhının tam ortasında bulunuyonlardı.

— Bitmedi —